

Europos
Komisija

2020M. GERIAUSIAIVISIEMS GYVENTOJAMS PRITAIKYTO MIESTO APDOVANOJIMAS

Gerosios patirties geriau pritaikant ES miestus
visiems jų gyventojams pavyzdžiai

#EUACCESSCITY

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2020

© Europos Sąjunga, 2020

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Viršelio nuotrauka: © Shutterstock, 2020

Print	ISBN 978-92-76-17379-3	ISSN 2599-9087	doi:10.2767/161575	KE-BL-20-001-LT-C
PDF	ISBN 978-92-76-17365-6	ISSN 2467-057X	doi:10.2767/17821	KE-BL-20-001-LT-N

Turinys

Pratarmė	p4
2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas – lengvai perskaitoma versija	p5
Įvadas	p12
Varšuva, Lenkija – laimėtojas	p13
Kasteljon de la Plana, Ispanija – antroji vieta	p16
Šelefteo, Švedija – trečioji vieta	p19
Evré, Prancūzija – specialusis prizas už veiklą, susijusią su nematoma negalia	p22
Tartu, Estija – specialusis prizas už požiūrį, kuriuo vadovaujantis prieinamumo klausimai sprendžiami atsižvelgiant į visuomenės nuomonę	p25
Chanija, Graikija – specialusis prizas už technologijų naudojimą pritaikant automobilių stovėjimo vietas neįgaliesiems	p28
Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimams – 10 metų	p31
Dalyvavimas 2021 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose	p44

Pratarmė

© Europos Komisija

 Už lygybę atsakinga Europos Komisijos narė Helena Dalli

Labai malonu rašyti pratarmę šiai brošiūrai – joje ne tik pagerbiami dešimtojo Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo laimėtojai, bet ir paminėti devyni ankstesni šio prestižinio ir sėkmingo konkurso laimėtojai.

Kaip ir mano pirmtakai, stengiuosi užtikrinti, kad prieinamumas būtų vienas svarbiausių Komisijos ir visų valstybių narių darbotvarkės klausimų. Visi turime toliau siekti savo tikslo – sukurti Europą, kurioje ištis neliktų kliūčių neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus asmenims.

Daugelį metų stebėjau Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo programą ir sužinojau apie išskirtinius visos Europos miestų pasiekimus ir įsipareigojimus, susijusius su prieinamumo užtikrinimu.

Šių metų laimėtojai ir specialųjį prizą pelnę miestai įkvėpia ir tampa pavyzdžiu kitiems miestams, kurie dar nespėdžia su prieinamumu susijusių problemų, su kuriomis susiduriame visi.

Pirmosios vietos laimėtoja Varšuva per trumpą laiką padarė didžiulę pažangą ir parodė, ką galima padaryti derinant politinį įsipareigojimą ir bendradarbiavimą su neįgaliaisiais ir vyresnio amžiaus asmenimis.

Apdovanojimus gauna įvairiausi miestai – nuo Lenkijos, Švedijos, Estijos iki Ispanijos, Prancūzijos ir Graikijos, taigi pastangos užtikrinti prieinamumą iš tiesų dedamos visoje Europoje ir prieinamumas yra neatsiejama darbotvarkės dalis.

Linkiu visokeriopos sėkmės visiems miestams, kurie ateityje rungsis dėl apdovanojimo.

2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas

© Easy-to-read.eu

Lengvai perskaitoma versija

Kas mes esame?

Mes – Europos Komisija
ir Europos neįgaliųjų forumas.

Europos Komisija teikia pasiūlymus dėl teisės aktų,
kad gyventi Europoje būtų vis geriau.

Europos neįgaliųjų forumas veikia,
kad apsaugotų neįgaliųjų teises Europoje.

Mes dažnai bendradarbiaujame, kad pagerintume
sąlygas neįgaliesiems Europoje.
Pavyzdžiui, kasmet kartu bendradarbiaujame,
kad būtų surengti **Geriausiai visiems gyventojams
pritaikyto miesto apdovanojimai**.

Kas yra Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas?

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas – tai prizas, kurį kasmet įteikiame
miestams, labiausiai besistengiantiems būti
prieinamais gyventojams.

© Pixabay

Miestas yra prieinamas, kai visi jame gali gyventi
ir naudotis visais objektais bei paslaugomis be jokių kliūčių.

Pavyzdžiui, miestas yra prieinamas,
kai visi žmonės gali lengvai:

- pasinaudoti autobusu ar metro, kad nuvažiuotų į darbą;
- naudotis bilietų pardavimo automatais, kad įsigytų bilietą;
- vaikštinėti gatvėmis ar patekti į viešus pastatus, pavyzdžiui, ligonines ir merijas;
- gauti jiems suprantamą informaciją.

Tai svarbu visiems gyventojams,
o labiausiai neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus žmonėms.
Neretai kai kurie dalykai jiems yra neprieinami.
Jeigu jie nėra prieinami,
tokie asmenys negali dalyvauti bendruomenės gyvenime
kaip visi kiti jos nariai.

Jie tampa atskirti.

Pavyzdžiui, jeigu autobusuose neįrengtos platformos,
neįgaliųjų vežimėliuose sėdintys asmenys negalės
tokiais autobusais nuvažiuoti į darbą.

Arba jei informacija nėra lengvai perskaitoma,
protinę negalią turintys asmenys ir kiti asmenys
gali nesugebėti jos perskaityti ir suprasti.

Todėl Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto
apdovanojimas – tai galimybė Europos miestams parodyti,
ką jie nuveikė, kad taptų prieinami visiems žmonėms.

2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto
miesto apdovanojimas yra ypatingas, nes minimas
apdovanojimo dešimtmetis.

© 123RF

© Easy-to-read.eu

Tai reiškia, kas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimai pradėti teikti prieš 10 metų ir teikiami iki šiol.

Nuostabu tai, kad Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimai buvo rengiami visus tuos metus siekiant priminti miestams, kaip svarbu, kad jie būtų geriau pritaikyti visiems gyventojams.

Kuris miestas laimėjo 2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą?

2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą laimėjo Varšuva.

Varšuva yra Lenkijos miestas.

Varšuva laimėjo Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą, nes deda daug pastangų, kad būtų kuo geriau pritaikyta neįgaliesiems ir visiems žmonėms.

Varšuva pasiekė gerų rezultatų stengdamasi pritaikyti daug objektų ir paslaugų visiems žmonėms. Pavyzdžiui:

- kelius, viešąsias erdves ir pastatus;
- transportą, kaip antai metro, autobusus ir traukinius;
- viešai prieinamas interneto svetaines ir informaciją, pavyzdžiui, miesto merijos interneto svetainę.

Tam, kad pasiektų tokių puikių rezultatų, Varšuvos valdžia dažnai rengia susitikimus su neįgaliųjų grupėmis bei komitetais ir išklauso jų nuomonę jiems svarbiais klausimais.

© Pixabay

Pelniusi 2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą
Varšuva gavo 150 000 EUR.

Kiti du miestai konkurse užėmė antrąją ir trečiąją vietą:

- ispanijos miestas **Kasteljon de la Plana** užėmė antrąją vietą ir laimėjo 120 000 EUR;
- švedijos miestas **Šelefteo** užėmė trečiąją vietą ir laimėjo 80 000 EUR.

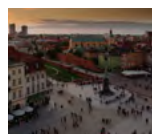
Kiti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimais bus rengiami 2021 m.

Kurie miestai gali dalyvauti?

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose gali dalyvauti ne visi miestai.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose gali dalyvauti miestai, kurie:

- yra Europos Sąjungai priklausančiose šalyse.
Europos Sąjunga – grupė Europos šalių, kurios susijungė, kad Europa galėtų geriau pasirūpinti žmonėmis.
- turi daugiau nei 50 tūkst. gyventojų.
Jeigu šalyje yra mažiau nei du tiek gyventojų turintys miestai, du arba daugiau mažesnių miestų gali jungtis kartu.
Jeigu kartu jie turi daugiau nei 50 tūkst. gyventojų, jie taip pat gali dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose.

© Pixabay

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose negali dalyvauti praėjusiųjų metų laimėtojas.

Kaip miestai gali dalyvauti apdovanojimuose?

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose norintys dalyvauti miestai gali pateikti paraišką internetu prasidėjus paraiškų teikimo laikotarpiui.

Šiems miestams vadovaujantys ir jiems svarbius sprendimus priimančios asmenys turi užpildyti paraiškos formą internetu.

© Pixabay

Joje jie turi:

- nurodyti, kodėl jie mano, kad jų miestas turėtų gauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą;
- pateikti pavyzdžių ir parodyti, ką jų miestas nuveikė, kad taptų geriau pritaikytas kiekvienam jo gyventojui;
- papasakoti, kaip jie planuoja šiuos gerus darbus tęsti ateityje.

Daugiau informacijos rasite mūsų interneto svetainėje čia:

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Čia mes netrukus paskelbsime, kada prasidės paraiškų teikimo laikotarpis. Prasidėjus paraiškų teikimo laikotarpiui, miestai gali užpildyti formą ir dalyvauti būsimuose Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose.

Nuolat tikrinkite mūsų svetainėje skelbiamą informaciją ir sužinokite daugiau.

© Pixabay

Kaip renkamas laimėtojas?

Miestams pateikus paraiškas dalyvauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose, tam tikros žmonių grupės paraiškas išnagrinėja ir išrenka laimėtoją.

© Pixabay

Kiekvienoje šalyje sudaroma žmonių grupė, kuri išnagrinėja tos šalies miestų paraiškas ir išrenka ne daugiau kaip tris geriausių pavyzdį rodančius tos šalies miestus.

Tada kita žmonių grupė Europos lygmeniu išnagrinėja visų šių miestų atvejus ir išrenka tą, kuris nusipelnė tų metų Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo.

Toks miestas ir laimi tų metų Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą.
Tarp šių grupių narių yra ir neįgalieji, ir vyresnio amžiaus gyventojai. Jie tikrina, kas miestuose daroma, kad jie taptų geriau pritaikyti kiekvienam jo gyventojui.

Pavyzdžiui, jie tikrina, ar miestuose neįgaliesiems pritaikyti:

- pastatai ir gatvės;
- autobusai ir metro;
- bilietų pardavimo automatai ir bankomatai;
- interneto svetainės ir kitos technologijos, kurias gyventojai naudoja bendravimui;
- visiems lengvai perskaitoma ir suprantama informacija.

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Jie nustato, kurie miestai labiausiai stengiasi, kad būtų geriau pritaikyti visiems gyventojams. Toks miestas ir laimi Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą.

© Pixabay

Kada skelbiamas laimėtojas?

2020 m. gruodžio mėn. Komisija paskelbs 2021 m. Visiems pritaikyto miesto apdovanojimo laimėtojus.

Plačiau

Dėl išsamesnės informacijos galite į mus kreiptis e. paštu:
secretariat@accesscityaward.eu

Taip pat galite apsilankyti mūsų interneto svetainėje:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Išvadas

Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse gyvena maždaug 120 milijonų negalią turinčių piliečių, o visuomenei senėjant šis skaičius ir toliau didės. Neįgaliųjų poreikių patenkinimas yra ir bus vienas iš svarbiausių Europos lygmeniu keliamų prioritetų.

ES skatina užtikrinti neįgaliesiems lygias galimybes ir prieinamumą. Esminė jos strategijos dalis – siekti kurti Europą be kliūčių.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas įsteigtas 2010 m., siekiant didinti informuotumą apie neįgaliesiems kylančias problemas ir skatinti Europos miestuose, kuriuose gyvena daugiau nei 50 tūkst. gyventojų, įgyvendinti prieinamumo iniciatyvas.

Šio kasmetinio renginio tikslas – visoje ES užtikrinti neįgaliesiems vienodas galimybes dalyvauti miesto gyvenime. Apdovanojimas skiriamas miestams, kuriuose aktyviausiai geriau visiems gyventojams pritaikyti pagrindiniai su gyvenimu mieste susiję aspektai ir kurie yra parengę konkrečius planus dėl tolesnės pažangos.

Kiti miestai apdovanojami už specialias su geresniu miesto pritaikymu visiems gyventojams susijusias iniciatyvas. Pasirenkamos kategorijos kiekvienais metais gali skirtis. Pavyzdžiui, skiriant 2019 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto

apdovanojimą buvo siekiama paminėti Europos kultūros paveldo metus (2018 m.). 2020 m. įteikti specialieji prizai už siekį išsiaiškinti nematomą negalią turinčių asmenų poreikius, už siekį spręsti prieinamumo klausimus atsižvelgiant į visuomenės nuomonę ir už informacinių technologijų (IT) naudojimą siekiant sukurti automobilių stovėjimo vietas neįgaliesiems.

Šiemet taip pat yra ypatingi pačių Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų metai – minime apdovanojimų dešimtmetį. Šioje brošiūroje be šių metų laimėtojų aprašymų rasite ir papildomą skiltį, kurioje trumpai apibendrinami kiekvieno iš 10 ankstesnių apdovanojimo laimėtojų pasiekti rezultatai – aptariami visi per dešimtmetį įteikti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimai. Čia taip pat pateikiama naujausia informacija apie jų pažangą, padarytą nuo tada, kai buvo įteiktas apdovanojimas, nes ir toliau stengiamasi, kad šie miestai būtų kuo geriau pritaikyti visiems gyventojams.

Varšuva

Lenkija

© Shutterstock

10-ojo
Geriausiai
visiems
gyventojams

Varšuva yra Lenkijos sostinė, kurioje gyvena daugiau nei 2 mln. gyventojų. Abiejose Vyslos upės pusėse įsikūrusi Varšuva per Antrąjį pasaulinį karą buvo smarkiai suniokota. Senamiestis buvo atkurtas pagal originalų modelį, tačiau šių dienų miestui būdingi platesni keliai ir prospektai. Daugiau nei 10 metų Varšuva nenuilsdama siekė užtikrinti, kad miestas būtų geriau pritaikytas visiems gyventojams.

Universalaus projektavimo principai yra įtvirtinti miesto strategijoje

Veiksmingas ir efektyvus 10 metų veiksmų planas

Varšuvos 2010–2020 m. neįgaliesiems skirtame veiksmų plane daugiausia dėmesio skiriama informacijai, švietimui, užimtumui, visuomenei ir infrastruktūrai. Plano įgyvendinimas nuolat

stebimas ir vertinamas vadovaujantis tam tikrais rodikliais. 2015 m. ir dar kartą 2019 m. atliktos peržiūros rezultatai buvo teigiami.

Infrastruktūros programos įgyvendinimą prižiūri už prieinamumą atsakingas įgaliotasis atstovas, kuriam padeda koordinatorių grupė ir iš neįgaliųjų atstovų sudaryta patariamoji įstaiga. Geriau visiems gyventojams pritaikytas miestas – neatsiejama mieste vykdomos veiklos dalis. Tai ir toliau išliks miesto prioritetu.

Nustatytos keturios kompetencijos sritys: pastatai ir viešosios erdvės; internetas, interneto svetainės ir mobiliosios programėlės; dokumentai ir viešieji renginiai.

Nuo 2017 m. taip pat veikia Prieinamumo užtikrinimo skyrius, kuris buvo sukurtas, kad padėtų įgaliotajam atstovui. Šiame skyriuje dirba architektas (kuris taip pat konsultuoja prieinamumo klausimais), kelių inžinierius ir viešųjų renginių specialistas. Taip pat plėtojama kompetencija skaitmeninės plėtros srityje.

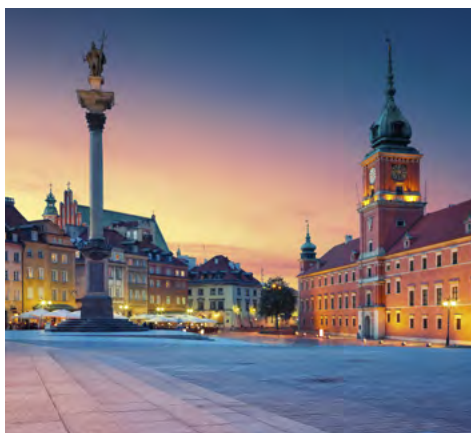
Investicijos kliūtims šalinti

Miestas daug investavo, kad būtų pašalintos architektūrinės ir kitokios kliūtys. Nuo 2017 m. visi keliai, viešosios erdvės ir nauji ar

restauruoti pastatai turi atitikti miesto nustatytus prieinamumo standartus. Daugelis kultūrinių objektų taip pat yra prieinami, be to, rekomenduojama atlikti visų projektų prieinamumo auditus.

Siekiant užtikrinti geresnį miesto pritaikymą visiems gyventojams, buvo įgyvendinti svarbūs pokyčiai. Pavyzdžiui, buvo sutvarkyti šaligatviai, įrengtos pakeltos perėjos, atnaujintos autobusų stotelės, ties perėjomis įrengtas naujas apšvietimas ir garsiniai signalai. Taip pat buvo atnaujintas miesto viešojo transporto parkas – įsigytos naujos visiems gyventojams pritaikytos transporto priemonės ir riedmenys.

© Shutterstock

Pritaikyta viešoji erdvė

© Shutterstock

Naujas pritaikytas viešasis transportas

„Man prieinamumas reiškia nepriklausomybę, nes man tai yra viena iš svarbiausių vertybių.“

Kamila Wróblewska, Varšuvos miesto Viešųjų ryšių centras

Taip pat parengtos paramos programos psichikos sveikatos sutrikimų ir protinę negalią turintiems asmenims, taip pat fizinių ar jutimo sutrikimų turintiems asmenims.

Vaikams rengiami mokomieji praktiniai seminarai, skirti informuotumui apie neįgaliųjų teises didinti. Nuo 2016 m. juose dalyvavo apie 1 300 vaikų.

Šiuo metu taip pat kuriama visiems gyventojams pritaikyta miesto interneto svetainė. Joje bus sujungta 90 atskirų interneto svetainių, taigi visiems bus daug paprasčiau rasti reikiamą informaciją.

Neįgaliųjų pasitenkinimo lygio vertinimas

Iš Varšuvoje atliktų skaičiavimų matyti, kad mieste gyvenantys neįgalieji sudaro 12 proc. viso Varšuvos gyventojų skaičiaus, o viename iš penkių miesto namų ūkių gyvena bent vienas neįgalusis. Beveik pusė apklausoje „Negalios mastas ir struktūra sostinėje“ dalyvavusių respondentų patvirtino, kad, jų manymu, Varšuva yra neįgaliesiems tinkamas gyventi miestas. Pagrindiniai paminėti veiksniai – visiems gyventojams pritaikyta viešoji infrastruktūra, sisteminės pagalbos paslaugos, geresnė paslaugų kokybė, patekimas į institucijas ir visiems gyventojams pritaikytas viešasis transportas.

„Norėčiau, kad geležinkelio stotyse informaciniai pranešimai būtų ir vaizdiniai, ir garsiniai. Tas pats pasakytina ir apie bet kokias signalizacijos sistemas; nors ir naudojuosi klausos aparatu, ne viską girdžiu. Mano kurtieji draugai, kurie nieko negirdi, norėtų jaustis saugūs bet kokioje situacijoje bet kur viešojoje vietoje, o tai reiškia, kad reikalingi ir vaizdiniai, ir garsiniai pranešimai.“

Paulina Gul, fondas „Kultūra be kliūčių“

Universalumas – ateities tikslas

Žvelgiant į ateitį, naujojoje 2030 m. Varšuvos strategijoje griežtai įtvirtinti universalūs projektavimo principai, kurie turės ilgalaikį poveikį miesto teritorinei plėtrai ir socialiniam vystymuisi.

Kasteljon de la Plana

Ispanija

© Shutterstock

**ANTROJI
VIETA**

Kasteljon de la Plana yra Viduržemio jūros regiono miestas, kuriame gyvena apie 170 888 gyventojų. Jame yra universitetas, padedantis kurti gyvybingą socialinį ir kultūrinį gyvenimą.

Pasaulio sveikatos organizacija pripažino šį miestą vyresnio amžiaus žmonėms palankiu miestu, nes jame vyresnio amžiaus gyventojams sudaromos galimybės dalyvauti miesto gyvenime.

„Visų vietos politikos krypčių ir strategijų svarbiausias aspektas – geresnis miesto pritaikymas visiems gyventojams“

Geresnio miesto pritaikymo visiems gyventojams planas

Kasteljon de la Planos 2016 m. geresnio miesto pritaikymo visiems gyventojams plane apibrėžiamas strateginis požiūris į prieinamumą, grindžiamas tvirtu socialiniu ir politiniu įsipareigojimu.

Planas, kuriame numatytas visas jame įvardytas priemonės apimantis biudžetas, yra susijęs su miesto aplinka, viešaisiais objektais ir pastatais, transportu, taip pat ryšiais ir informacija.

Transportas ir pėsčiųjų aplinka

Plane numatyti 25 takai be kliūčių, jungiantys pagrindinius viešuosius objektus ir gyvenamuosius rajonus. Kai kurie darbai jau vykdomi – strateginiuose maršruto taškuose įrengti devyni neįgaliesiems pritaikyti tualetai.

Sukurta Miesto judumo užtikrinimo grupė, kurios tikslas – nustatyti ir ištaisyti viešose vietose ir pastatuose išskylančias prieinamumo problemas. Nuo 2018 m. sausio mėn. šios grupės komanda atliko daugiau kaip 100 patobulinimų.

Visas miesto viešasis transportas yra pritaikytas visiems gyventojams; be to, siekiant užtikrinti, kad jutimo ir judėjimo sutrikimų turintys asmenys galėtų saugiai pereiti gatvę, buvo atlikti tam

tikri patobulinimai. Šie patobulinimai – pakeltos perėjos ir pirmenybinės šviesoforo sistemos.

Be penkių 2017 m. jau pakeistų autobusų stotelių, 2018 m. pagal strategiją „Transforma Castelló“ buvo pritaikytos dar septyniolika (žr. paveikslą).

Miestas taip pat įsigijo du pritaikytus elektrinius dviračius, kuriais naudodamiesi riboto judumo asmenys galėtų važinėti mieste.

© Shutterstock

Pritaikytas autobusas ir autobusų stotelė

„Kai mūsų klausia, ką reiškia prieinamumas, mes galvojame apie vizualines priemones, sudarančias mums galimybę savarankiškai surasti vietą ir judėti, suprasti, kaip galime dalyvauti toje vietoje vykstančiuose renginiuose, susitikti su kitais žmonėmis. Trumpai tariant prieinamumas leidžia mums GALĖTI.“

Asociacijos „Asperger Castelló“ nariai

Viešosios infrastruktūros objektų atnaujinimas

Plane taip pat numatyta geriau pritaikyti 118 viešosios infrastruktūros objektų visiems gyventojams. Keliose mokyklose ir sporto centruose jau atlikti pritaikymo darbai. Kasteljon de la Planoje klausos sutrikimų turintiems asmenims buvo pritaikyta miesto merijos posėdžių salė ir 13 kitų savivaldybės patalpų.

Mieste taip pat įkurtas specialus neįgaliųjų reikalų biuras, kurio tikslas – nustatyti su konkrečiais poreikiais susijusias sritis ir pagerinti neįgaliųjų galimybes naudotis viešosiomis paslaugomis.

Neįgaliųjų reikalų biuras taip pat atsakingas už visos veiklos, susijusios su miesto pritaikymu visiems gyventojams, koordinavimą.

Informacijos prieinamumas

Informacijos prieinamumas taip pat yra prioritetas. Siekiant laikytis tarptautinių prieinamumo standartų, atnaujinta miesto interneto svetainė, taip pat įdiegtos įtraukios pagalbos technologijos, siekiant padėti specialiųjų poreikių turintiems asmenims.

Pažangaus miesto plane numatytos iniciatyvos, kurių tikslas – sumažinti IT atotrūkį, kurį šiuo metu patiria kai kurios neįgalųjų grupės.

Viena iš dabartinių iniciatyvų siekiama užtikrinti, kad miesto posėdžiai būtų transliuojami gestų kalba.

Kasteljon de la Plana savo užimtumo, vaikų ir jaunimo, sporto ir laisvalaikio paslaugų prieinamumo ir visuomenės dalyvavimo politikoje taip pat teikia pirmenybę prieinamumo aspektams.

„Prieinamumas man reiškia galimybę lankytis visur be niekieno pagalbos ir nebijant pasiklysti. Kasteljon de la Planoje taikoma daug priemonių, padedančių mums tenkinti savo poreikius, kad ir kokie jie būtų.“

Conchi Hernandez, fondo ATENBU (Kasteljono provincijos įgytųjų smegenų pažeidimų fondas)

Visiems gyventojams pritaikytas ir įtraukus miestas

Be kita ko, Kasteljon de la Planoje miesto pritaikymo visiems gyventojams klausimas nėra atskiriamas nuo kitų sričių – tai svarbi visų vietos politikos krypčių ir strategijų dalis.

Šiam kompleksiniam požiūriui taip pat itin daug dėmesio buvo skiriama 2019 m., kai miestas, vadovaudamasis šūkiu „Kasteljon de la Plana – visiems gyventojams pritaikytas ir įtraukus miestas“, pradėjo vykdyti informuotumo apie prieinamumo klausimus didinimo kampaniją.

© Kasteljon de la Planos miestas

Pritaikyti įrenginiai paplūdimyje

Šelefteo

Švedija

© Shutterstock

**TREČIOJI
VIETA**

Šelefteo yra Švedijos šiaurinėje dalyje įsikūręs pajūrio miestas, kuriame gyvena 73 000 gyventojų.

Tai gyvybingas ir sparčiai augantis miestas. Šūkiu „Daugiau galimybių idėjų įgyvendinimui“ siekiama, kad mieste laukiami jaustųsi įvairių įgūdžių ir patirties turintys žmonės.

Šelefteo būdingos atšiaurios žiemos ir dėl to itin sunku užtikrinti miesto objektų pritaikymą neįgaliesiems. Tačiau miesto entuziazmas diegti inovacijas padeda įveikti šį iššūkį.

Pritaikymas neįgaliesiems naudingas visiems

Kognityvinių funkcijų sutrikimų turintiems asmenims kylančių sunkumų sprendimas

Šelefteo ypatingą dėmesį skiria pagalbai asmenims, patiriantiems sunkumų dėl kognityvinių funkcijų sutrikimo. Vykdamas vieną iš miesto iniciatyvų buvo surengtas praktinis seminaras, per kurį įvairūs dalyviai, įskaitant technologijų įmonių atstovus, bendradarbiavo siekdami sukurti išmaniesiems telefonams skirtą priemonę,

padedančią gyventi savarankiškai. Vadinamasis skaitmeninis konsultantas teikia vizualinę pagalbą, susijusią su tokiomis užduotimis kaip skalbimas, valymas ir laiko valdymas.

Viešųjų erdvių politika

Mieste įgyvendinama viešųjų erdvių politika, kuria siekiama užtikrinti, kad visi objektai, kaip antai autobusų stotelės ir pėsčiųjų perėjos, būtų pritaikyti visiems gyventojams. Tai apima grindinio šildymą siekiant užtikrinti, kad ant jo nesikaupytų sniegas ir ledas. Kita politikos kryptis orientuota į žaidimo aikštelių pritaikymą neįgaliesiems.

„Šelefteo visiems“

Šios iniciatyvos grindžiamos savivaldybės 2015–2025 m. strategija *Skellefteå för alla* („Šelefteo visiems“).

Vadovaujantis Jungtinių Tautų (JT) neįgaliųjų teisių konvencijos principais, strategija yra integruota į visas miesto politikos sritis ir kasmet peržiūrima siekiant įvertinti pažangą.

Savivaldybė, siekdama gauti informaciją, kuria vadovaujantis vėliau nustatomi būsimi prioritetai, derina sisteminės stebėsenos ir nuolatinio dialogo su piliečiais priemones.

Taip pat įsteigta Neprieinamumo prevencijos taryba, vienijanti tiek politikus, tiek neįgaliųjų atstovus. Konkretūs darbuotojai prižiūri kasdienes mieste vykdomas darbus, susijusias su miesto objektų pritaikymu visiems gyventojams.

© Šelefteo miestas

○ Šelefteo centrinio parko reljefinis žemėlapis

„Prieinamumas man reiškia galimybę suprasti visą vizualinę informaciją ją girdint, taip pat galimybę orientuotis pagal kontrastinius paviršius ir naudojantis baltąja lazdele.“

Ethel Hedström, Regos negalių turinčių asmenų asociacija

Neįgaliesiems sudaromos sąlygos sportuoti

Šelefteo garsėja savo aistra ledų rituliui ir apskritai žiemos sporto šakoms, taip pat daug dėmesio skiriama tam, kad būtų sudarytos sąlygos sportuoti neįgaliesiems ir sportas būtų įtraukus.

Neįgaliesiems sėkmingai prisijungus prie 2018 m. surengto Švedijos žiemos sporto čempionato padidėjo informuotumas apie prieinamumo ir įtraukties naudą.

Galimybė dirbti

Bendradarbiaudamas su kitomis valdžios institucijomis Šelefteo įgyvendina programas, kuriomis siekiama padėti į darbo rinką negalintiems patekti asmenims. Kai kurios iš šių iniciatyvų – vasaros stažuotės, darbas visą darbo laiką savivaldybėje specialiųjų mokyklų absolventams ir reabilitacijos programa, kurią įgyvendinant per metus įdarbinama apie 700 žmonių.

Informuotumo didinimas

Šeileteo taip pat ryžtingai siekia didinti informuotumą apie prieinamumo problemas. Siekdamas šio tikslo miestas nuolat teikia daug informacijos per vietos naujienų kanalus ir socialiniuose tinkluose, supažindindamas su prieinamumo problemomis, taip pat aktyviai dalyvauja dialoge su piliečiais.

Savivaldybėje taip pat rengiami renginiai ir veiklos, pavyzdžiui, paskaitos. Politikams ir darbuotojams buvo sudaryta galimybė išbandyti neįgaliųjų vežimėlius ir optinius prietaisus, imituojančius regos praradimą, kad jie geriau suprastų aplinkybes, kuriose atsiduria neįgalieji.

© Šeileteo miestas

Gidai teikia pagalbą neįgaliesiems Švedijos žiemos čempionate

„Man prieinamumas reiškia galimybę visiems vaikams ne tik lankyti mokyklą, bet ir iš tikrųjų mokytis ir tobulėti įgyjant išsilavinimą.“

Birgitta Grönlund, organizacija Attention (neuropsihiatrinę negalią turintiems asmenims atstovaujanti organizacija)

Negalios aspekto integravimas

Su negalia susijusios problemos nebesiejamos vien tik su socialiniais ar gerovės klausimais. Vienas tai iliustruojančių pavyzdžių – teatro grupė „Nöjesfabriken“, teikianti paramą neįgaliesiems, kuri neseniai buvo perkelta iš savivaldybės Socialinio departamento į Kultūros departamentą, kuriame ji dabar administruojama kartu su kita kultūrine veikla.

Miestas taip pat atkreipia dėmesį, kad tokios priemonės kaip garsinė ir vaizdinė informacija autobusuose, kurios yra labai svarbios regos ar klausos netekusiems asmenims, taip pat yra naudingos visiems autobuso keleiviams.

Be kita ko, Šeileteo nori pabrėžti, kad prieinamumas nėra marginalizuota sritis, kuri mažai kam rūpi. Tai yra visiems naudingas aspektas.

Evré

Prancūzija

© Shutterstock

SPECIALUSIS PRIZAS

už veiklą nematomos
negalios srityje

Normandijoje esančiame Prancūzijos mieste Evrė gyvena 51 560 gyventojų, jis gali pasigirti turtinga istorija ir kultūriniu paveldu.

Evrė save įvardija kaip į pagalbą ir žmonių poreikius orientuotą miestą ir norėdamas užtikrinti, kad jame galėtų patogiai gyventi neįgalieji, įgyvendino beprecedenčius pokyčius miesto centre, verslo objektuose, transporte ir kultūros sektoriuje. Šių metų specialusis prizas yra dar vienas Evrė gautas apdovanojimas – pernai miestui atiteko antrosios vietos apdovanojimas.

Įsiziūrėkite – 80 proc. negalios atvejų yra nematomi

Įtraukus prieinamumas

Evrė prioritetas – remti neįgaliosius vadovaujantis visuotinio prieinamumo ir įtraukios visuomenės sampratomis.

Toliau vykdoma investicijų programa, pagal kurią numatyta skirti investicijas fizinėms prieinamumo kliūtims šalinti visose miesto pėsčiųjų erdvėse ir pastatuose.

Daugiausia dėmesio teikiama iniciatyvoms, skirtomis specialiųjų poreikių turintiems neįgaliesiems, kartu užtikrinant, kad šios iniciatyvos būtų naudingos visiems gyventojams.

Miesto manymu, dėl tokios įgyvendinamos politikos Evrė tapo visiems patogesne vieta.

Vienas iš puikių šio įtraukaus požiūrio pavyzdžių – pritaikytos sūpuoklės naujoje vaikų žaidimų aikštelėje.

Naudotis sūpuoklėmis gali visi, o negalia nėra stigmatizuojama.

○ Naujoje vaikų žaidimų aikštelėje įrengtos specialios supynės

Dėmesys nematomai negaliai

Vykdydamas bendrą įtraukios plėtros politiką, miestas ypatingą dėmesį skyrė nematomą ar nepastebimą negalią turinčių asmenų poreikiams.

2019 m. miestas pradėjo vykdyti kampaniją „Išsižiūrėkite – 80 proc. negalios atvejų yra nematomi“.

Ši kampanija grindžiama ankstesnėmis iniciatyvomis, įskaitant praktinius seminarus vaikams, siekiant padėti jiems suprasti, ką reiškia turėti protinę negalią ar mokymosi sutrikimų. 2019 m. šiuose praktiniuose seminaruose dalyvavo 600 vaikų.

Lengvai prieinama informacija

Miestas taip pat skyrė daug investicijų siekdamas užtikrinti, kad būtų teikiama lengvai perskaitoma ir suprantama informacija, įskaitant muziejų eksponatų žymėjimą – tai buvo pagrįsta mokymosi sutrikimų turinčių asmenų patirtimi.

Taip pat įsipareigota toliau plėtoti šią koncepciją – gerinti nuorodas ir ženklumą merijoje ir kituose svarbiuose objektuose, siekiant užtikrinti, kad jie būtų geriau pritaikyti mokymosi sutrikimų turintiems asmenims.

Per ateinančius mėnesius greta numatytų automobilių stovėjimo vietų bus įrengti 90 ženklų, siekiant didinti informuotumą apie nematomą negalią.

Miestas taip pat įsipareigojo užtikrinti, kad būtų prieinamos visos telefono ryšio paslaugos. Nuo 2020 m. kurtieji, klausos sutrikimų turintys asmenys, aklieji ar kalbos sutrikimų turintys asmenys galės naudotis paslauga ACCEO, kad galėtų bendrauti realiuoju laiku – tiesiogiai arba nuotoliniu būdu prancūzų gestų kalba arba naudojant kalbos transkribavimo į tekstą funkciją. Šia paslauga bus galima naudotis įsidedus paprastą programėlę išmaniuosiuose telefonuose, planšetiniuose kompiuteriuose ir kompiuteriuose.

„Išėjusi į pensiją pradėjau dalyvauti „Grenelle du Handicap“ darbo grupėse. Šiose grupėse daug sužinojau ir susiradau naujų draugų. Palaipsniui rengiame veiksmus, kuriais padedame žmonėms, turintiems įvairią negalią – tiek nematomą, tiek matomą. Pirmą kartą turėjau galimybę su savo šeima važiuoti tandemu arba nueiti į kino teatrą.“

Françoise Coignard, „Grenelle du Handicap“ darbo grupių narė nuo 2015 m.

- Šalia rezervuotų stovėjimo aikštelės vietų bus įrengta 90 ženklų, siekiant padidinti informuotumą apie nematomą negalią

- Reljefinė juosta ir šaligatvis be užtvary

Kultūrinės veiklos pritaikymas skirtingiems poreikiams

Kita pastaruoju metu vykdyta iniciatyva – projektas „Ciné–ma Différence“, kuriuo elgesio problemų turintiems asmenims sudaroma galimybė vaikščioti, dainuoti ir šokti filmo rodymo metu.

Toliau plėtojant šį projektą bus atlikti pakeitimai siekiant sukurti raminančią aplinką, pavyzdžiui, autizmo spektro sutrikimų turintiems asmenims.

Be to, nuo 2016 m. kasmet skiriamas mėnuo prieinamumui paminėti. Per šį mėnesį partneriai rengia įvairias iniciatyvas, pavyzdžiui, konferencijas, parodas, filmų peržiūras, praktinius seminarus ir valgyamą tamsoje.

Dialogas – svarbiausias prieinamumo užtikrinimo aspektas

2014 m. Evre sukurtas plataus masto negalios klausimų forumas „Grenelle du Handicap“ padeda užtikrinti, kad mieste nuolat būtų skiriamas dėmesys prieinamumui, ir jame vertinta, ar to dėmesio skiriama pakankamai. Šio forumo tikslas – sudaryti laisvai prieinamą priemonę konsultacijoms su visais suinteresuotaisiais subjektais pelno nesiekiančiame sektoriuje, o ypač su neįgaliaisiais.

Forumą sudaro apie 10 darbo grupių, kuriose dirba specialistai, savanoriai, išrinkti pareigūnai ir piliečiai. Diskusijų darbotvarkę parengia dalyviai ir joje dažnai numatyta aptarti tam tikrus projektus, pavyzdžiui, mieste dirbančių specialistų mokymą, įtraukų apgyvendinimą ir galimybę gauti informaciją, taip pat pateikti dėl jų pastabas.

Neįgalieji iš asmeninės patirties, susijusios su gyvenimu turint negalią, gali papasakoti apie visų rūšių negalią ir visus gyvenimo etapus.

Per penkerius metus, kai vyksta konsultacijos, surengta daugiau kaip 100 susitikimų.

Tartu

Estija

© Shutterstock

SPECIALUSIS PRIZAS

už požiūrį, kuriuo vadovaujantis
pritaikymo neįgaliesiems
klausimai sprendžiami
atsižvelgiant į plačiosios
visuomenės nuomonę

Tartu yra istorinis miestas, įsikūręs Emajegio upės slėnyje. Mieste gyvena 95 tūkst. gyventojų.

Dėl akmenimis grįsto grindinio ir kitų istorinio paveldo ypatybių Tartu prieinamumas yra ribotas, tačiau miestas save laiko pažangiu ir rūpestingu miestu.

Išklausyti piliečius, kuriems reikia pagalbos

Skatinimas pareikšti nuomonę dėl viešųjų lėšų panaudojimo

Nuo 2014 m. Tartu pradėjo taikyti biudžeto sudarymo sistemą, pagal kurią piliečiai gali pareikšti nuomonę dėl išlaidų prioritetų.

Atsižvelgdamas į piliečių nuomones, Tartu daugeliu aspektų tapo geriau visiems gyventojams pritaikytu miestu. Pavyzdžiui, buvo pertvarkytos pėsčiųjų perėjės, įrengiant kėlraščio nuolydžius, įrengti saugesni ir geriau visiems gyventojams pritaikyti paupio takai,

autobusų stotelėse pradėta teikti garsinę ir vaizdinę informaciją, taip pat nemokamos kelionės autobusu ir nemokamos automobilių stovėjimo vietos vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems.

Taip pat teikiama socialinio transporto su asmeniniu padėjėju paslauga, siekiant sudaryti galimybę neįgaliesiems visapusiškai dalyvauti miesto gyvenime, jei jie negali naudotis viešuoju transportu.

Dabar paraiškas dėl daugelio paslaugų galima teikti internetu, taigi prieigą prie interneto turintiems asmenims net nereikia išeiti iš namų.

Mažesnio fizinio pajėgumo asmenys, naudodamiesi pagal Tartu išmaniojo dalijimosi dviračiais programą teikiamais elektriniais dviračiais, gali lankytis mieste.

Šie dviračiai teikiami kaip miesto viešojo transporto paslaugų dalis.

Neįgaliesiems pritaikytas būstas ir paramos paslaugos

Itin daug dėmesio skiriama neįgaliesiems pritaikytam būstui ir jiems teikiamoms paramos paslaugoms, siekiant užtikrinti, kad neįgalieji galėtų kuo ilgiau gyventi savo namuose, gaudami tinkamą pagalbą.

Teikiama tokia parama: nemokama laiptinės keltuvo nuoma, maisto pristatymas į namus ir nemokama bibliotekos autobuso paslauga.

© Tartu miestas

Patobulinimai, įskaitant elektroninės garso ir vaizdo informacijos pateikimą autobusų stotelėse

„Tartu miesto valdžia suteikė man asmeninį padėjėją, pritaikė namus ir teikia socialinio transporto paslaugas. Taip galiu savarankiškai gyventi savo namuose ir dalyvauti socialiniame gyvenime – lankytis kultūriniuose renginiuose, bendrauti su draugais ir šeima, susirasti naujų draugų, užsiimti pomėgiais (auginti naminius gyvūnus, užsiimti sodininkyste) ir pan. Šios paslaugos man yra labai svarbios ir labai džiaugiuosi, kad Tartu sugalvojo, kaip man tas paslaugas teikti.“

Meelika Siilsalu, Pietų Estijos aklujų sąjungos narė

Vyresnių žmonių aktyvumas

Miestas šiuo metu rengiasi priimti vyresnių žmonių aktyvumo strategiją, kuria siekiama užtikrinti didesnę fizinę ir psichinę gerovę, kad vyresnio amžiaus asmenys galėtų ilgiau išlikti nepriklausomi ir dalyvauti darbo rinkoje, taip pat kad apskritai galėtų mėgautis gyvenimu. Šioje strategijoje numatytos konsultacijos ir mokymas, daugiausia dėmesio skiriant vyresnio amžiaus žmonių kritimo prevencijai.

2013 m. pradėtas vykdyti projektas „Nepasiduoti laikui“, kurį įgyvendinant rengiami praktiniai seminarai vyresnio amžiaus žmonėms įvairiomis temomis, įskaitant savarankiškumą ir sveiką gyvenimo būdą.

2017 m. projekte „Vyresnio amžiaus žmonių išmaniųjų prietaisų klubas“ dalyvavo penktos klasės moksleiviai, kurie mokė vyresnio amžiaus žmones naudotis išmaniaisiais telefonais ir kitais IT prietaisais.

Tartu 2030 m. plėtros strategija

Tartu 2030 m. plėtros strategijoje numatyti ilgalaikiai tikslai dėl tvaraus ir kokybiško prieinamumo. Sprendimai grindžiami Tartu gyventojų įvardytomis prioritetinėmis sritimis, kartu analizuojant kitų Estijos ir užsienio miestų gerąją patirtį.

Strategijoje ne tik numatyta fiziškai patobulinti transportą, automobilių stovėjimo vietas, dviračių ir pėsčiųjų takus bei kitus objektus, bet ir daug dėmesio skiriama informacinėms ir ryšių technologijoms.

Tartu svarbiausia išklausti piliečius, kuriems reikia pagalbos.

© Tartu miestas

 Tartu išmanioji dalijimosi dviračiu sistema padeda mažiau fiziškai pajėgiems asmenims judėti mieste

Chanija

Graikija

© Shutterstock

SPECIALUSIS PRIZAS

už naudojamas IT
priemonės pritaikant
automobilių
stovėjimo vietas
neįgaliesiems

Kretos saloje esančiame Chanijos mieste gyvena 108 642 gyventojai. Vietos ekonomikos pagrindas – žemės ūkis, turizmas ir paslaugų sektorius, o miestas gali pasigirti ilgomis daugiau nei 5 000 metų puoselejamomis istorinėmis ir kultūrinėmis tradicijomis.

Svarbiausias Chanijoje sprendžiamas klausimas – kaip gyventojams ir lankytojams užtikrinti vienodas galimybes naudotis paslaugomis ir gauti produktus, patekti į darbo vietas ir viešąsias erdves

Prieinamumo kliūčių šalinimas

Chanija baigė įgyvendinti labai svarbų prieinamumo projektą, kuriuo numatyta visame miesto centre rekonstruoti šaligatvius, siekiant užtikrinti, kad visi šaligatviai būtų platesni nei 1,5 m ir juose nebūtų kliūčių, taip pat numatyta juose įrengti kelio orientyrus akliesiems.

Dabar kiekvienas naujas miesto viešųjų vietų atnaujinimo planas ar rekonstrukcijos projektas turi būti vykdomas griežtai laikantis prieinamumo taisyklių.

Inovacijos, susijusios su neįgaliesiems pritaikytomis automobilių stovėjimo vietomis

Miestas taip pat įdiegė neįgaliesiems skirtą pažangią automobilių stovėjimo aikštelių valdymo sistemą.

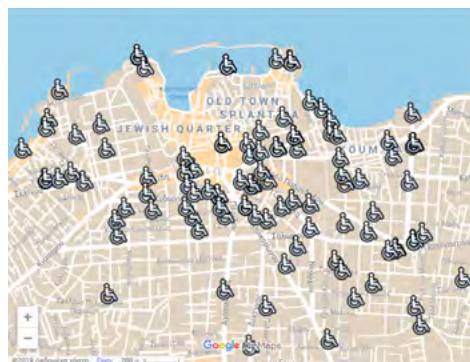
Ši novatoriška programa, kuri iš pradžių įgyvendinama kaip bandomasis projektas, skirta valdyti daugiau kaip 160 mieste esančių rezervuotų automobilių stovėjimo vietų.

Pagal šią integruotą sistemą įrengiamos specialios vietos ir išduodamos kortelės neįgaliesiems, o kiekvienoje automobilių stovėjimo vietoje įrengiamas dangos jutiklis, taip pat veikia speciali šioms vietoms valdyti skirta platforma. Kelių policijai suteikiama tikralaikė prieiga prie šios platformos, kad jie gautų įspėjimus apie bet kokius neteisėto naudojimosi šiomis vietomis atvejus.

Neįgaliesiems pritaikytos transporto paslaugos gyventojams ir lankytojams

Miestas, bendradarbiaudamas su vietos neįgaliųjų asociacija, taip pat sudarė galimybę naudotis neįgaliesiems pritaikytomis taksi paslaugomis. Taksi gali naudotis tiek miesto gyventojai, tiek lankytojai, o užsisakyti paslaugą galima telefonu.

Taip pat numatyta, kad miesto centre esančių maršrutu pradės važinėti neįgaliesiems pritaikytas mikroautobusas.

© Chanijos miestas

 Žemėlapis, kuriame nurodytos rezervuotos stovėjimo vietos

Neįgaliesiems pritaikytos turizmo paslaugos

Chanijoje veikia penkios SEATRAC platformos, kuriomis naudodamiesi neįgalieji miesto paplūdimiuose gali nevaržomai ir lengvai mėgautis jūra.

Be to, Chanijoje rengiamas interaktyvus virtualus miesto turas.

Darbas su neįgaliųjų bendruomene

Chanijos savivaldybė glaudžiai ir veiksmingai bendradarbiauja su miesto neįgaliųjų asociacija, kuri yra pagrindinė neįgaliųjų bendruomenės atstovė vietos lygmeniu.

Vykdamas šį bendradarbiavimą imtasi įvairių iniciatyvų, be kita ko, įkurtas Neįgaliųjų biuras, atsakingas už integravimo politikos ir veiksmų planavimą.

Be to, pradėjus veikti šiam biurui, neįgaliųjų atstovai dalyvauja visų konsultacinių įstaigų veikloje ir kuriant naujas vietos politikos strategijas.

© Chanijos miestas

 SEATRAC platformos suteikia visapusišką ir paprastą prieigą neįgaliesiems

Judumo planas

Chanijos strateginis tikslas – nuolat gerinti prieinamumą neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus asmenims visame mieste. Siekiant šio tikslo labai svarbu daug dėmesio skirti informuotumo apie judumo problemas didinimui.

Miesto interneto svetainę ir mobiliąsias programėles sukūrė neįgalieji, miestas siūlo įvairias neįgaliesiems pritaikytas sandorių ir internetines paslaugas.

Visos iniciatyvos buvo įtrauktos į strateginį judumo planą. Judumo planas tikrinamas ir vertinamas kas šešis mėnesius, naudojantis naujausiais duomenimis ir rezultatais. Tuomet šiuo vertinimu vadovaujasi priimant sprendimus dėl tolesnių veiksmų siekiant toliau gerinti prieinamumą.

Tiek iš miesto gyventojų, tiek iš lankytojų apklausų matyti, kad respondentai labai patenkinti tuo, kad miesto viešosios ir turistų lankomos vietos geriau pritaikomos visiems gyventojams.

© Chanijos miestas

Pritaikyta pakrantės alėja

Dalyvaukite 2021 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose!

Vienuoliktieji apdovanojimai prasidės 2020 m. pavasarį (data dar nepatvirtinta). Paraiškas galima teikti iki galutinio termino internete užpildžius ir pateikus paraiškos formą.

Daugiau informacijos ieškokite ec.europa.eu/social/accesscityaward

Dalyvavimas Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose – galimybė jūsų miestui pelnyti pripažinimą už įdėtas pastangas. Tai taip pat unikali proga įvertinti savo pažangą šioje srityje ir pasidalyti patirtimi su kitais miestais bei iš jų pasimokyti.

Paraiškos formoje pateiktų klausimų analizavimas yra ir puikus būdas išnagrinėti jūsų mieste taikomą infrastruktūros pritaikymo visiems gyventojams politiką bei nustatyti jos pranašumus ir trūkumus.

Laimėtojams taip pat bus įteiktas finansinis apdovanojimas.

© Shutterstock

© Shutterstock

visiems gyventojams pritaikyto
miesto apdovanojimams –

10 metų

Gerosios patirties geriau pritaikant ES miestus
visiems jų gyventojams pavyzdžiai

#EUACCESSCITY

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimams – 10 metų

Avila, Ispanija

© Shutterstock

2020 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimai – tai kartu ir proga paminėti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo dešimtmetį. Šis svarbus įvykis pačiu laiku suteikia galimybę apžvelgti, dėl kokių ypatybių laimėjusieji miestai jau daugelį metų yra išskirtiniai.

Šie miestai yra skirtingo dydžio, įsikūrę skirtingose šalyse ir jiems būdinga skirtinga kultūra. Kai kuriems papildomų sunkumų kyla dėl istorinių ir topografinių aplinkybių, kiti yra šiuolaikiškesni.

Tačiau laimėtojams būdingos dvi aiškios ypatybės. Pirmą iš jų – tvirtas ir ilgalaikis politiniu lygmeniu priimtas įsipareigojimas užtikrinti prieinamumą. Antroji – nuolatinis miesto ir neįgaliųjų bei vyresnio amžiaus asmenų organizacijų dalyvavimas nustatant prioritetus ir stebint įgyvendinimą.

Šie ankstesni laimėtojai yra pavyzdys, kaip šiuos du pagrindinius principus pasiryžę taikyti miestai gali visiems savo gyventojams užtikrinti tvarų prieinamumą ir įtrauktį.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų tinklo susitikimas

Nuo 2018 m., taip pat atsižvelgiant į nuolat didėjantį apdovanojimą laimėjusių miestų skaičių, Lione (2018 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą laimėjusiame mieste) sumanytas ir pradėtas rengti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų tinklo susitikimas. Šis vienos dienos renginys organizuojamas apdovanojimą laimėjusiame mieste, siekiant suburti buvusius laimėtojus. 2019 m. spalio mėn. Bredoje buvo surengtas visos dienos renginys, siekiant keistis gera patirtimi, susijusia su įtraukiu turizmu, apgyvendinimo paslaugomis ir galimybe dalyvauti kultūros ir laisvalaikio veikloje. Renginyje 20 miestų ir vietos organizacijų atstovai keitėsi informacija apie jiems apdovanojimą padėjusias pelnytį miesto pritaikymo visiems gyventojams iniciatyvas. Tuomet dalyviai dalyvavo keturiuose išvykose į Bredos istorines vietas – buvo atkreiptas dėmesys į šiose vietovėse veikiančią visiems gyventojams pritaikytą viešąjį transportą ir sporto bei laisvalaikio veiklą.

Lionas, Prancūzija

© Shutterstock

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto
miesto apdovanojimas:

10 laimėjusių miestų

2011 m. – Avila (Ispanija)

2012 m. – Zalcburgas (Austrija)

2013 m. – Berlynas (Vokietija)

2014 m. – Geteborgas (Švedija)

2015 m. – Burosas (Švedija)

2016 m. – Milanas (Italija)

2017 m. – Česteris (Jungtinė Karalystė)

2018 m. – Lionas (Prancūzija)

2019 m. – Breda (Nyderlandai)

2020 m. – Varšuva (Lenkija)

Apdovanojimą
pelniusių miestų
žemėlapis:

2020 m. ES žemėlapis

2011 m.

Avila, Ispanija

Avilos miesto sienų reljefinis modelis

© Avilos miestas

Viduramžius menantis Avilos miestas gavo pirmąjį Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą. Miestas sužavėjo teisėjus savo visapusišku požiūriu į prieinamumą.

Dar 2002 m. miestas parengė Specialųjį Avilos pritaikymo visiems gyventojams veiksmų planą, kuris tapo atspirties tašku pertvarkant senamiestį, siekiant pritaikyti jį neįgaliesiems.

Miesto taryba prieinamumo klausimą laiko labai svarbiu ir įtraukia jį į visas veiklos sritis, įskaitant miesto planavimą, statybas, ryšius ir transportą. Vietos neįgalieji visą laiką dalyvavo projektuojant visiems pritaikytą miestą ir integruojant užimtumo, dalyvavimo kultūros ir laisvalaikio veikloje galimybes.

2007 m. miestas taip pat įsteigė specialųjį prieinamumo klausimų skyrių, kuriam pavesta vertinti ir analizuoti prieinamumo lygį mieste, ypatingą dėmesį skiriant įmonių savininkų poreikiams.

Laimėjęs apdovanojimą Avilos miestas ir toliau daug dėmesio skyrė tam, kad būtų pašalintos gyventi mieste trukdančios kliūtys.

Įgyvendintų iniciatyvų pavyzdžiai – užimtumo galimybių neįgaliesiems plėtojimas, jų priklausomumo mažinimas ir nepriklausomo gyvenimo skatinimas.

Pirmenybė taip pat buvo teikiama pastatų, ryšių ir transporto tobulinimui, be kita ko, toliau buvo siekiama geriau visiems gyventojams pritaikyti viešąjį transportą ir buvo teikiama finansinė parama siekiant išlaikyti visiems gyventojams pritaikytą taksį parką.

Miestas taip pat analizavo savo pasiūlą neįgaliesiems turistams – rinko informaciją apie neįgaliesiems pritaikytus maršrutus, ekskursijas su gidu ir kitus aspektus, įskaitant alternatyviais formatais teikiamą informaciją.

Šv. Teresės karmelitų vienuolyno prieigos

© Avilos miestas

„Avilos pelnytas apdovanojimas buvo patvirtinimas, kad žengėme teisingu keliu siekdami tapti visiems žmonėms pritaikytu miestu.“

Avilos meras

2012 m. Zalcburgas, Austrija

Etappenplan* sėkmės įvertinimas

© Zalcburgo miestas

Austrijos miestas Zalcburgas pelnė apdovanojimą 2012 m. Jis buvo pasirinktas dėl ilgalaikio įsipareigojimo, nuoseklaus požiūrio ir puikių rezultatų siekiant prieinamumo tikslų, nes buvo užtikrintas tiesioginis neįgaliųjų dalyvavimas.

Tuo metu Zalcburge buvo vykdomos tokios prieinamumo užtikrinimo iniciatyvos: akliems pėstiesiems buvo įrengti jutikliniai orientyrai ir vedimo sistemos, buvo pritaikytas viešasis transportas ir subsidijuojamos kelionės išlaidos, sudaryta galimybė neįgaliesiems vairuotojams nemokamai naudotis automobilių stovėjimo vietomis, taip pat parengtos programos, kuriomis vyresnio amžiaus žmonės skatinami drąsiai lankytis mieste.

Nuo 2012 m. miestas nuolat stengėsi gerinti prieinamumą vykdydamas daug projektų, įskaitant vaikams skirtą spalvinimo knygelę, kurioje pateikiamos teigiamos ir įtraukios neįgalių vaikų iliustracijos.

Vienas iš svarbių pokyčių buvo 2016 m. parengtas vadinamasis *Etappenplan* (palaipsnis planas). Plano tikslas – imtis priemonių, siekiant įgyvendinti

tikslus ir gaires, išdėstytas JT neįgaliųjų teisių konvencijoje. Projekte dalyvauja neįgalieji ir išorės ekspertai, pavyzdžiui, iš Zalcburgo universiteto Žmogaus teisių instituto.

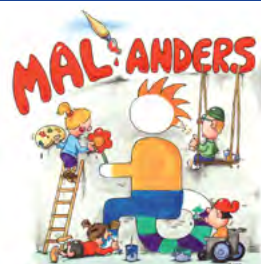
Etappenplan yra suskirstytas į šešias Zalcburgo atsakomybės sritis priskiriamas veiksmų grupes:

- švietimas;
- užimtumas;
- sveikata ir socialiniai reikalai;
- planavimas ir būstas;
- judumas ir viešasis transportas;
- laisvalaikis ir kultūra.

Po metų miestas atliko plano vertinimą, kurio metu iš neįgaliųjų rinko informaciją, kad galėtų nustatyti tolesnius veiksmus, kurie būtų pagrįsti iki šiol įgyvendinant planą pasiektais rezultatais.

„Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas dar labiau padidino informuotumą apie prieinamumą ir padeda įgyvendinti daug kitų priemonių.“

Sabine Neusüß, Zalcburgo neįgaliųjų bendruomenės atstovė

Spalvinimo knygelė, kurioje negalia vaizduojama teigiamai

© Zalcburgo miestas

2013 m.

Berlynas, Vokietija

Berlynas, Vokietija

© Shutterstock

Berlynas laimėtoju buvo išrinktas 2013 m. už savo strateginę ir įtraukią prieinamumo politiką, kuria atsižvelgiama į visus miesto gyvenimo aspektus ir kuri yra visapusiškai integruota į miesto politikos ir biudžeto sistemas.

Miestas taip pat buvo palankiai įvertintas už novatorišką požiūrį į prieinamumą, kaip antai už svetainę www.mobidat.net, kuri buvo sukurta jutimo, judumo ir kognityvinių funkcijų sutrikimų turintiems asmenims. Joje yra 31 000 įrašų duomenų bazė, kurioje galima rasti informacijos apie įvairiausių mieste esančių objektų pritaikymą visiems gyventojams.

Berlyno nuolatinis tikslas – užtikrinti, kad mieste būtų sudarytos didesnės judumo galimybės, jis būtų saugesnis ir jame būtų labiau tausojiama aplinka.

2018 m. vasarą įsigaliojęs Berlyno judumo aktas yra pirmas tokio pobūdžio teisės aktas Vokietijoje. Jį kuriant dalyvavo judumo asociacijos, rajonai, atsakingi Senato departamentai ir Atstovų rūmų atstovai.

Berlyno mobilumo aktu užtikrinama, kad visiems – tiek jauniems, tiek seniems, tiek neįgaliems, tiek sveikiems – būtų užtikrintos saugaus ir nepriklausomo judumo galimybės. Numatyta sudaryti autobusų, geležinkelio ir dviračių maršrutus, padėsiančius užtikrinti geresnį susisiekimą tarp Berlyno ir Brandenburgo priemiesčių ir didmiesčių regionų. Taip pat numatyta sudaryti geresnes galimybes patekti į keletą vietovių, kurios šiuo metu be automobilio sunkiai pasiekiamos.

Berlyno išsikeltas tikslas – prieinamumas be kliūčių. Viena iš pagrindinių priemonių, padedančių tai pasiekti – apskritojo stalo diskusijos „Miestas be kliūčių“. Joms vadovauja už transportą atsakingas sekretorius ir jose dalyvauja suinteresuotieji asmenys iš vyriausybės, įmonių, neįgaliųjų organizacijų. Šių diskusijų tikslas – susitarti dėl prioritetų ir iniciatyvų, kurios padėtų Berlyne didinti prieinamumą įvairiose srityse, įskaitant turizmą, viešbučius ir restoranus, pramonę, prekybą ir transportą.

2018 m. vasarą įsigaliojo Berlyno judumo aktas

© Berlyno miestas

„Gavęs Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą Berlynas sulaukė daug tarptautinio dėmesio ir toliau aktyviai keičiasi informacija su kitais Europos miestais, siekdamas gerinti prieinamumą.“

Ingmar Streese, Berlyno miesto nuolatinis už transportą atsakingas sekretorius

2014 m.

Geteborgas, Švedija

Geteborgas, Švedija

© Shutterstock

2014 m. teisėjai atkreipė dėmesį į tai, kad Geteborgas turi aiškų politinį tikslą – užtikrinti, kad miestas būtų geriau pritaikytas visiems gyventojams.

Siekiant įvykdyti šį įsipareigojimą, visos viešojo administravimo įstaigos turėjo parengti visuomeninės paskirties pastatų ir viešųjų erdvių, kuriose jos įsikūrusios, aprašą, kad būtų galima įvertinti jų prieinamumą.

Į aprašą turėjo būti įtraukti visi Geteborgo visuomeninės paskirties pastatai ir viešosios erdvės. Tai, pavyzdžiui, yra mokyklos, vyresnio amžiaus žmonių būstas, muziejai, bibliotekos, sporto infrastruktūra ir žaidimų aikštelės.

Vadovaudamasi tuo, miesto taryba įsipareigojo imtis kompleksinių ir visapusiškų tolesnių veiksmų, susijusių su geresniu miesto pritaikymu visiems gyventojams.

Nuo 2014 m. Geteborge įvyko daug naujų pokyčių. Kai kurie iš jų buvo susiję su iniciatyvomis, kuriomis siekta pagerinti galimybes patekti į muziejus ir laikinas studijas, kad miesto darbuotojai galėtų tiesiogiai patirti neįgaliesiems kylančius sunkumus. Mieste taip pat buvo vykdomas filmavimo projektas, kurį įgyvendinant neįgalieji buvo skatinami prieš kamerą išsakyti savo nuomonę apie tobulintinas sritis.

Pagal visuotinį lankomų vietų tvarumo indeksą Geteborgas nurodomas kaip tvariausia lankytina vieta pasaulyje. Prieinamumas yra pagrindinis veiksnys, į kurį atsižvelgiama sudarant šį indeksą.

Be to, buvo sukurta programėlė, siekiant sudaryti neįgaliesiems galimybes dalyvauti miesto arenose vykstančiuose kultūros renginiuose.

Naudojantis 2017 m. sukurta programėle, per renginius teikiamos tiesioginio vizualinio ir gestų kalbos vertimo paslaugos. Programėlėje integruota klausos įrangos linija, kuria naudojantis taip pat galima sustiprinti garso signalus.

Programėlėje, pavyzdžiui, taip pat pateikiama informacija, kaip nuvykti iki arenos, kaip gauti pagalbą vietoje ir patekti į tualetus, restoranus ir kitus objektus.

„Kai Geteborgas laimėjo apdovanojimą, įsitikinome, kad pasirinkome teisingą kelią.“

Maria Bernström Printz, už prieinamumą atsakinga Geteborgo miesto plėtros vadovė

Sukurta mobilioji programėlė, siekiant suteikti daugiau galimybių neįgaliesiems

© Geteborgo miestas

2015 m.

Būrosas, Švedija

Būrosas, Švedija

© Shutterstock

2015 m. Būrosas sužavėjo teisėjus priėmęs aiškų ir ilgalaikį politinį įsipareigojimą plėtoti visiems pritaikyto Buroso koncepciją. Mieste buvo taikomi prieinamumo standartai, kurie nebuvo numatyti teisės normose, taip pat miestas teikė subsidijas, kurios padėjo pritaikyti neįgaliesiems privačius būstus, kad jie turėtų lygias galimybes gyventi nepriklausomai.

Būrosas įsipareigojo užtikrinti, kad miesto aplinka būtų pritaikyta visiems, nepaisant neįgalumo ar amžiaus. Buvo sukurta su prieinamumu susijusi duomenų bazė – teikiamos jos lengvai skaitoma ir balso sintezės versijos. Miesto interneto svetainė ir informacinis biuletenis taip pat yra prijungti prie telefono ryšio paslaugos, skirtos naudoti prireikus pagalbos.

Nuo tada, kai Būrosui buvo įteiktas apdovanojimas, miestas ir toliau aktyviai vykdė veiklą, susijusią su įvairiais miesto gyvenimui svarbiais aspektais. Keletas pavyzdžių – praplatinti šaligatviai ir sudarytos geresnės galimybės patekti į parkus, taip pat atsirado daugiau neįgaliesiems pritaikytų vietų gamtoje.

Miestas aktyviai stengiasi geriau pritaikyti savo interneto svetainę visiems gyventojams, kurdamas alternatyvius formatus.

Miesto bibliotekose taip pat atsirado daugiau lengvai perskaitomų knygų ir įkurtos ramios erdvės.

Mieste dirbantiems specialistams buvo pradėti rengti informuotumo didinimo mokymai. Jie buvo susiję su JT neįgalųjų teisių konvencija, taip pat alternatyviomis bendravimo formomis, konsultacijomis dėl bendravimo su neįgaliaisiais būdo.

Kita svarbi iniciatyva buvo susijusi su protinę negalią turintiems asmenims skirtais mokymais, per kuriuos siekta supažindinti juos su jų teisėmis.

Reljefinio grindinio išplėtimas Buroso miesto centre

© Buroso miestas

„Gavus šį pripažinimą miesto nuveiktas sunkus darbas neabejotinai tapo labiau žinomas. Svarbiausia, kad mums tai suteikė motyvacijos toliau judėti teisinga linkme, o kitus paskatino siekti užtikrinti geresnį prieinamumą kitose vietose.“

Herawati Nowak ir Lena Mellblad, Buroso miesto konsultantės neįgalumo klausimais

2016 m.

Milanas, Italija

Neįgaliesiems pritaikyto Villa Finzi parko atidarymas

© Milano miestas

Milanas buvo įvertintas 2016 m. už aiškų ir įvairialypį požiūrį į prieinamumo užtikrinimą.

2011 m. Milanas patvirtino JT neįgaliųjų teisių konvencijoje nustatytus principus. Kartu jis įsipareigojo plėtoti naują prieinamumo kultūrą ir laikytis strateginio, integruoto požiūrio siekdamas kurti miestą visiems.

Nuo tada miestas teikė pirmenybę ir skyrė lėšas konkrečioms prieinamumo gerinimo priemonėms, numatytoms jo tęstinėje trejų metų viešųjų darbų programoje.

Nuo tada, kai 2016 m. miestui buvo įteiktas apdovanojimas, miestas vykdė daug iniciatyvų. Viena iš tokių iniciatyvų buvo sukurti universalaus projektavimo ekspertų grupę, kuri daugiausia dėmesio skirtų tam, kad miesto sporto infrastruktūra būtų pritaikyta visiems. Įgyvendinant šią iniciatyvą buvo atlikta daug atnaujinimo ir modernizavimo darbų; pavyzdžiui, dabar visuose miesto baseinuose prie atbrailos įrengti keltuvai.

Miesto strateginiame plane (PEBA) įsipareigota užtikrinti visapusišką ilgalaikį prieinamumą. Taip pat jame skatinama, kad

visi miesto erdvių planavimo ir statybos veikloje dalyvaujantys subjektai vadovautųsi universalaus projektavimo principais.

Miestas taip pat supaprastino prieinamumo reikalavimų planavimo procesą, siekdamas gerinti jų efektyvumą.

Kiti naujausi pokyčiai – visiems gyventojams pritaikyti parkai ir žaidimų įranga; neįgaliųjų įsidarbinimo galimybės; bandomasis projektas, kuriuo siekiama geriau pritaikyti įmones neįgaliesiems; geriau visiems gyventojams pritaikytas viešasis transportas ir neįgaliesiems pritaikytų viešbučio kambarių populiarinimas.

„Laimėjęs šį apdovanojimą miestas gavo pripažinimą už veiklą, vykdytą vadovaujantis integravimo požiūriu, be to, tai buvo paskata tęsti pradėtą darbą ir pasiekti daugiau ir geresnių rezultatų.“

Milano miestas

Pritaikyta žaidimų aikštelės įranga, Indro Montanelli parkas

© Milano miestas

2017 m.

Česteris, Jungtinė Karalystė

Nauja autobusų stotis

© Česterio miestas

Česteriui apdovanojimas buvo įteiktas 2017 m. Teisėjus sužavėjo miesto pasiryžimas sudaryti galimybę visiems susipažinti su istorija. Česteris daugiausia dėmesio skyrė tam, kad neįgaliesiems lankytojams būtų užtikrinta kuo daugiau galimybių lankytis mieste esančiuose viduramžių objektuose, į kuriuos neįgaliesiems paprastai būna sudėtinga patekti.

Česteryje taip pat įrengti tualetai su persirengimo erdve, skirti itin sunkią negalią ir kompleksinių su negalia susijusių poreikių turintiems asmenims, kurie kitu atveju negalėtų mėgautis išvyka miesto centre.

Be visapusiškai visiems gyventojams pritaikytų autobusų parko, taip pat reikalaujama, kad visi miesto taksai būtų pritaikyti neįgaliųjų vežimėliams ir kad juose būtų tokie įtaisai, kaip asinchroninė linija.

Nuo tada, kai Česteris laimėjo apdovanojimą, mieste nuolat gerinamas prieinamumas. Tarp labiausiai pažymėtinų pokyčių – nauja autobusų stotis. Šis projektas buvo įgyvendinamas konsultuojantis su įmonių pritaikymo neįgaliesiems forumu, kuriame dalyvavo 15 vietos ir regionų neįgaliųjų organizacijų.

Autobusų stotis taip pat parengė prieinamumo vadovą, kuriuo neįgaliesiems, jų slaugytojams

ir šeimos nariams sudaroma galimybė priimti informacija pagrįstus sprendimus ir planuoti savo išvyką.

2017 m. gegužės mėn. buvo atidarytas *Storyhouse*, kuriame įsikūrusi biblioteka, teatras, kinas ir bendruomenės centras. Čia kasmet surengiama 2 000 renginių vietos marginalizuotoms grupėms, įskaitant autizmo spektro sutrikimų turintiems asmenims pritaikytas sesijas ir paskaitas atskirtį patiriančioms ir vyresnio amžiaus bendruomenėms.

Visi *Storyhouse* rengiami pasirodymai yra pritaikyti visiems gyventojams. Daugelis darbuotojų dalyvavo *Dementia Friends* mokymo ir mentorystės kursuose.

Su viešuoju sektoriumi susiję gerinimo veiksmai taip pat buvo naudingi neįgaliųjų vežimėliuose sėdintiems asmenims, šunis vedlius turintiems asmenims ir baltąja lazdele besinaudojantiems asmenims.

Patobulinti pėsčiųjų takai

© Česterio miestas

„2017 m. laimėtas apdovanojimas paskatino mus dar labiau stengtis gerinti neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo sąlygas. Didžiudamiesi galime teigti, kad prieinamumas ir įtraukumas ir toliau išlieka svarbiausi tarybos prioritetai.“

CLlr Val Armstrong, Vakarų Češyro ir Česterio taryba

Lionas, Prancūzija

© Shutterstock

2018 m. Lionas, Prancūzija

2018 m. apdovanojimą pelnęs Prancūzijos miestas Lionas nusprendė prieinamumo klausimą spręsti taikydamas kompleksines priemones ir iš esmės investuoti į aplinkos, kurioje nebūtų kliūčių ir kuri būtų įtrauki, kūrimą.

Lionas įgyvendina 2016 m. pradėtą programą, kuri bus vykdoma iki 2024 m. ir kuria orientuojamasi į dvi sritis – fizinį miesto pritaikymą visiems gyventojams ir galimybę mėgautis miesto gyvenimu.

Pastangas gerinti prieinamumą koordinavo miesto taryboje dirbantis misijos vadovas. Vadovas teikia ataskaitas generaliniam sekretoriui, apibendrinamas 14 miesto departamentų vykdomas iniciatyvas, be kita ko, susijusias su kultūra, švietimu, sportu, parama vaikams ir viešosiomis erdvėmis.

Dėl prioritetų susitarė konsultacinė įstaiga, kurią sudaro išrinkti atstovai ir miesto pareigūnai, taip pat 62 vietos asociacijos, atstovaujančios neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus asmenims.

Naudojantis paslauga *Optiguide* pateikiama išsamī viso maršruto informacija („nuo durų iki durų“) ir teikiamos asmeninės konsultacijos, siekiant padėti neįgaliesiems savarankiškai keliauti viešuoju transportu.

2017 m. pabaigoje Lionas išleido miesto statybų valdymo grupei skirtą prieinamumo vadovą.

2019 m. miestas taip pat išleido visuomenei skirtą „Visiems miesto gyventojams pritaiktų kultūros objektų vadovą“. Šis vadovas buvo parengtas konsultuojantis su miesto Prieinamumo komisijai priklausančiomis neįgaliųjų asociacijomis ir su 28 kultūros organizacijomis, prisijungusiomis prie miesto Kultūrinio bendradarbiavimo chartijos.

Kaip numatyta miesto planuose, iki 2024 m. beveik 700 pastatų ir viešųjų vietų bus pritaikyti visiems gyventojams.

„Laimėtas apdovanojimas Liono miestui yra ir didelė garbė, ir didžiulė atsakomybė – miestas privalo išlikti vertas šio nuostabaus apdovanojimo, kuriuo įvertintas visas mūsų darbas siekiant užtikrinti, kad miesto objektai būtų fiziškai pritaikyti visiems gyventojams ir kad būtų sudaryta galimybė mėgautis visais miesto gyvenimo aspektais.“

Thérèse Rabatel, už vyrų ir moterų bei neįgaliųjų lygias galimybes atsakinga miesto delegatė

Prieinamos kultūros vadovas

© Liono miestas

La ville comme on l'aime, inclusive

2019 m.

Breda, Nyderlandai

Susitikime miesto uždavinių klausimais studentai pristato patobulinto neįgalių sportininkų transporto idėjas

© Bredos miestas

Teisėjams ypač patiko visapusiškas Bredos požiūris į siekį šalinti prieinamumo kliūtis. Breda įgyvendina ketverių metų planą (2018–2021 m.), kad sukurtų aplinką, kurioje prieinamumas taptų norma.

Organizacija „Breda visiems“ vienija miesto, turizmo, švietimo sričių atstovus, taip pat neįgaliesiems atstovaujančias organizacijas. Vienas iš „Breda visiems“ tikslų buvo užtikrinti, kad miestas taptų populiariausia visiems gyventojams pritaikyta turistų traukos vieta.

Breda taiko Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos principus ir yra įsipareigojusi tapti geriausiu JT principus atitinkančiu miestu.

Nuo tada, kai laimėjo apdovanojimą, Breda jau padarė didelę pažangą. 2019 m. birželio mėn. vietos vykdomoji valdyba (*College van burgemeester en wethouders*) patvirtino naujus planus, parengtus konsultuojantis su ekspertais ir neįgaliųjų organizacijomis.

Per kelerius ateinančius metus miestas visų pirma daugiausia dėmesio skirs laisvalaikio srities prieinamumo gerinimui. Tai susiję su kavinėmis, restoranais, prekybos vietomis, sporto ir kultūros

renginiais. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų ir mažmeninės prekybos sektorių darbuotojams taip pat organizuojami mokymo kursai.

Iki šiol miesto požiūris į prieinamumą visų pirma buvo susijęs su fizine negalia turinčiais asmenimis, tačiau nuo 2019 m. jis pradėtas taikyti ir protinę ar nematomą negalią turintiems asmenims, pavyzdžiui, autizmo spektro sutrikimų turintiems asmenims. Taip pat daugiau dėmesio skiriama informacijai, kuri būtų pritaikyta asmenims, kurių raštingumo lygis yra žemas.

Nuo 2019 m. Breda įsipareigojo kiekviename naujame savivaldybės plane ypatingą dėmesį skirti prieinamumui ir įtraukumui, padedant konsultacijas teikiantiems ekspertams – specialiesiems už miesto pritaikymą visiems gyventojams atsakingiems pareigūnams.

Aštuoniolika Bredos organizacijų pasirašė vadinamąjį Vietos prieinamumo susitarimą – įsipareigojimą paversti Bredos miestą iš tiesų prieinamu ir įtraukiu

© Bredos miestas

„Didžiuojamės apdovanojimu. Kartu suprantame, kad tik nuo mūsų priklauso, ar laikinas dėmesys laimėjimui taps tvariais pokyčiais ateityje.“

Miriam Haag, Bredos mero pavaduotoja

2020 m.

Varšuva, Lenkija

Varšuva, Lenkija

© Shutterstock

2020 m. teisėjai laimėtoja išrinko Varšuvą, nes per pastaruosius 10 metų miestas padarė didžiulę pažangą ir yra tvirtai įsipareigojęs visame mieste gerinti neįgalių gyventojų gyvenimo sąlygas.

Varšuva, pirmiausia suformulavusi universalios projektavimo principus, priėmė veiksmų planą, kuriame daugiausia dėmesio buvo skirta informacijai, užimtumui, švietimui, visuomenei ir infrastruktūrai.

Siekiant užtikrinti, kad visame mieste būtų įgyvendinti tvarūs pokyčiai, labai svarbus už prieinamumą atsakingo įgaliojotojo atstovo vaidmuo.

Varšuva pripažįsta, kad dar daug ką reikia nuveikti, ir ateinantiems metams parengė nuolatinės biudžeto paramos, reikalingos prieinamumui užtikrinti, planus.

Nuolat stebimi ir vertinami ankstesniais metais įgyvendintų veiksmų, skirtų prieinamumui užtikrinti, rezultatai. Būsiami veiksmai planuojami vadovaujantis šių vertinimų išvadomis ir nustatomi aiškūs rodikliai, pagal kuriuos bus vertinamos būsimos iniciatyvos.

Aiškūs ir išsamūs prieinamumo standartai padeda užtikrinti, kad įgyvendinant visus miesto statybos projektus vadovaujantis aukštos kokybės projektavimo ir meistriškumo principais būtų pasiektas tinkamas prieinamumo lygis.

Kalbant apie ateitį, nauja 2030 m. Varšuvos strategija turės ilgalaikį poveikį tiek miesto teritoriniam, tiek socialiniam vystymuisi. Pirmenybė teikiama, be kita ko, pagrindinei bei prevencinei sveikatos priežiūrai, geresnei socialinei pagalbai ir viešosioms paslaugoms, įskaitant e. priežiūrą ir e. prieinamumą (IT sistema), skirtoms neįgaliesiems.

Vienas konkretus tikslas – pašalinti likusias architektūrinės kliūtis. Šio tikslo bus siekiama įgyvendinant tokias iniciatyvas, kaip keltuvų įrengimas istorinėse vietose, pavyzdžiui, palei maršrutą *Łazienkowska*, ir viešųjų aikščių rekonstrukcija.

„Varšuva kelerius metus siekė gauti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimą. Visi sužinojome, kaip turi būti tvarkomas šiuolaikinis metropolis, kad visi jo gyventojai galėtų patogiai gyventi ir dirbti. Mūsų miestui nebūdinga išskirti kokią nors grupę.“

Rafał Trzaskowski, Varšuvos meras

Vyslos upė Varšuvoje

© Shutterstock

Dalyvavimas **2021 m.** Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimuose

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimas skiriamas miestams, kurie dėjo pastangas, siekdami užtikrinti, kad miestas taptų geriau pritaikytas visiems gyventojams.

Tai yra ES iniciatyva, kuria skatinama užtikrinti neįgaliesiems vienodas galimybes dalyvauti miesto gyvenime ir sudaromos galimybės vietos valdžios institucijoms populiarinti savo gerą patirtį ir ją dalytis.

Nuo 2020 m., minint apdovanojimo dešimtmetį, Europos Komisija papildomai skiria finansinį apdovanojimą laimėtojai, taip pat miestams, kuriems apdovanojimuose skirta antroji ir trečioji vieta:

- laimėtojas: 150 000 EUR
- antroji vieta: 120 000 EUR
- trečioji vieta: 80 000 EUR

Ar norėtumėte, kad kitais metais viena iš apdovanojimų gautų jūsų miestas? Ar norėtumėte pasidalyti savo patirtimi ir veiksmais, skirtais skatinti prieinamumą, su kitais miestais?

Kas gali teikti paraišką?

Paraiškos teikėjas turi būti daugiau kaip 50 tūkst. gyventojų turinčio vienos iš ES valstybių narių miesto savivaldybė. Konkurse gali dalyvauti ir valstybių narių, turinčių mažiau nei du tokius miestus, miestų vietovės, kurias sudaro du ar daugiau miestų, jeigu bendras jų gyventojų skaičius yra didesnis nei 50 tūkst.

Kadangi tas pats miestas negali laimėti Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo du metus iš eilės, 2020 m. laimėtojas negali dalyvauti 2021 m. konkurse. Visi kiti miestai, įskaitant antros ir trečios vietų laimėtojus ir specialųjį prizą gavusius miestus, raginami dalyvauti vėl.

Siekiant padėti pasirengti konkursui, prasidėjus paraiškų teikimo laikotarpiui 2021 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų svetainėje bus pateiktos gairės ir dalyvavimo taisyklės visomis ES oficialiosiomis kalbomis.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2021

Atrankos procesas

Teisėjai atsižvelgs į priemones, kurių buvo imtasi šiose srityse:

- pastatai ir viešosios erdvės;
- transportas ir susijusi infrastruktūra;
- informacija ir ryšiai, įskaitant naujas technologijas (IRT);
- viešoji infrastruktūra ir paslaugos.

Teisėjai įvertins paraiškas vadovaudamiesi šiais šešiais kriterijais:

- veiksmų mastas;
- įsitraukimas ir įsipareigojimų lygis;
- poveikis;
- rezultatų kokybė ir tvarumas;
- neįgaliųjų ir susijusių partnerių dalyvavimas;
- socialinės inovacijos.

Atrankos procesas padalytas į du etapus: išankstinę atranką nacionaliniu lygiu ir galutinę atranką Europos lygiu. Kiekvienoje valstybėje **nacionalinė komisija** atranka ne daugiau kaip tris miestus iš visų šalies pareiškėjų atsižvelgdama į Europos Komisijos nustatytus kriterijus.

Šie nacionaliniai kandidatai pereina į kitą konkurso etapą ir yra vertinami **Europos mastu sudarytos komisijos**. 2021 m. Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo laimėtojas bus paskelbtas **2020 m. lapkričio mėn. pabaigoje**. Ceremonija rengiama Briuselyje Europos neįgaliųjų dienai skirtos metinės konferencijos metu.

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų sekretoriatas

Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimų sekretoriatas gali jums padėti parengti paraišką. Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis e. paštu

secretariat@accesscityaward.eu

Kaip susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai Europe Direct informacijos centrų. Artimiausio centro adresą rasite svetainėje

europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba el. paštu

Europe Direct tarnyba atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:

— nemokamu numeriu: 00 800 6 7 8 9 10 11

(kai kurie operatoriai už šiuos skambučius gali imti mokestį),

— šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696 arba

— elektroniniu paštu svetainėje europa.eu/european-union/contact_lt

Kaip rasti informacijos apie ES

Internetas

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa europa.eu/european-union/index_lt

ES leidiniai

Nemokamų ir mokamų ES leidinių galite atsisiųsti arba užsisakyti

publications.europa.eu/lt/publications. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į Europe Direct arba į vietos informacijos centrą (žr. europa.eu/european-union/contact_lt).

ES teisė ir susiję dokumentai

Norėdami susipažinti su ES teisine informacija, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1952 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, apsilankykite svetainėje EUR-Lex eur-lex.europa.eu

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (data.europa.eu/euodp/lt) galima susipažinti su ES duomenų rinkiniais. Duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais.

Kasmet teikiamu Geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimu Europos miestai pripažįstami už jų pastangas tapti labiau pritaikytais neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus žmonėms. Šioje brošiūroje apžvelgiami 2020 m. apdovanojimą pelnusių, antrą vietą užėmusių ir specialios padėkos sulaukusių miestų – Varšuvos (Lenkija), Kasteljon de la Planos (Ispanija), Šelefteo (Švedija), Evrè (Prancūzija), Tartu (Estija), Chanijos (Graikija) – pasiekimai. Apdovanojimu pabrėžiama, kokių konkrečių veiksmų ėmėsi kiekvienas miestas, kad jo infrastruktūra taptų geriau pritaikyta visiems gyventojams. Šie veiksmai susiję su pritaikytomis viešosiomis erdvėmis ir kultūrinės paskirties pastatais, viešojo transporto prieinamumo gerinimu, patobulintomis paslaugomis asmenims su paslėpta negalia ir pažangia automobilių stovėjimo aikštelių valdymo sistema.

Mūsų leidinius nemokamai galite atsisiųsti arba užsisakyti internetu adresu

ec.europa.eu/social/publications

Norėdami reguliariai gauti naujienas apie Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinį direktoratą, „Social Europe“ naujienlaiškius nemokamai gausite užsiregistravę adresu

ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

■ Europos Sąjungos
leidinių biuras